

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6P/135/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822201708
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8822201708.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Ivetou Mihókovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú T. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, na návrh matky O. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, zastúpenej JUDr. Martinou Fabianovou, advokátkou, Hencovská 2043, Hencovce, za účasti otca E. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. Ž. XXX, o zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom, t a k t o

rozhodol:

Súd s c h v a ľ u j e dohodu rodičov uzavretú v tomto znení:

M e n í s a výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P/50/2018-50 zo dňa 15.05.2018 týkajúci sa úpravy styku a to tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. T. Š., nar. XX.XX.XXXX každú nepárnu sobotu v čase od 16:00 do 17:00 hod. na verejne prístupnom mieste v okrese Vranov nad Topľou, prvé tri stretnutia počas prvých 15 minút za prítomnosti matky.

Otec je o p r á v n e n ý telefonicky sa skontaktovať s mal. dcérou každú párnú stredu v čase od 16:00 do 16:15 hod. na telefónnom čísle matky, ktoré má otec k dispozícii.

Matka j e p o v i n n á v uvedenom čase telefonicky kontakt s mal. dcérou umožniť.

Matka j e p o v i n n á mal. dieťa na stretnutie s otcom pripraviť, ak sa stretnutie uskutoční v U. F. Q. maloletú odovzdať otcovi pred Detským kútikom v reštaurácii Q.. Ak sa stretnutie uskutoční v C. B. J. vo R. F. Q., matka mal. dieťa otcovi odovzdá pred uvedeným centrom v stanovený čas.

Otec j e p o v i n n ý mal. dieťa matke vrátiť na rovnakom mieste v stanovený čas.

Ak sa stretnutie neuskutoční z dôvodov na strane mal. dieťaťa alebo na strane niektorého z rodičov, p r e s ú v a s a termín stretnutia na najbližšiu sobotu v rovnakom čase.

Ak sa stretnutie nebude môcť uskutočniť každý z rodičov o z n á m i túto skutočnosť druhému rodičovi najneskôr 24 hodín pred plánovaným stretnutím.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 26.07.2022 domáhala zmeny úpravy styku otca s maloletou dcérou T. Š., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý

druhý víkend za jej prítomnosti a v jej domácnosti. Vo svojom návrhu poukázala na to, že súd upravil stretávanie otca s maloletou na každý víkend po hodine, čím sa jej a dcére narušujú všetky víkendy. Návštevy otca sú nepravidelné a nikdy nič maloletej nekúpi, a to ani na narodeniny, meniny, ako ani na Vianoce. Návšteva otca prebieha spôsobom, že sa opýta dcéry ako sa má a potom je ticho, nenadväzuje s ňou žiadnu hru ani rozhovor. Pred dcérou sa jej vyhráza.

2. Na pojednávaní uzavreli rodičia rodičovskú dohodu v tom znení, že sa mení výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P/50/2018-50 zo dňa 15.05.2018 týkajúci sa úpravy styku a to tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. T. Š., nar. XX.XX.XXXX každú nepárnu sobotu v čase od 16:00 do 17:00 hod. na verejne prístupnom mieste v okrese Vranov nad Topľou, prvé tri stretnutia počas prvých 15 minút za prítomnosti matky. Otec je oprávnený telefonicky sa skontaktovať s mal. dcérou každú párnú stredu v čase od 16:00 do 16:15 hod. na telefónnom čísle matky, ktoré má otec k dispozícii. Matka je povinná v uvedenom čase telefonicky kontakt s mal. dcérou umožniť. Matka je povinná mal. dieťa na stretnutie s otcom pripraviť, ak sa stretnutie uskutoční v U. F. Q. maloletú odovzdať otcovi pred C. P. v reštaurácii Q.. Ak sa stretnutie uskutoční v C. B. J. vo R. F. Q., matka mal. dieťa otcovi odovzdá pred uvedeným centrom v stanovený čas. Otec je povinný mal. dieťa matke vrátiť na rovnakom mieste v stanovený čas. Ak sa stretnutie neuskutoční z dôvodov na strane mal. dieťaťa alebo na strane niektorého z rodičov, presúva sa termín stretnutia na najbližšiu sobotu v rovnakom čase. Ak sa stretnutie nebude môcť uskutočniť každý z rodičov oznámi túto skutočnosť druhému rodičovi najneskôr 24 hodín pred plánovaným stretnutím.

3. Kolízny opatrovník sa pojednávania nezúčastnil, svoju neúčast' ospravedlnil.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, oboznámením uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia č. k. 6P/135/2022 - 24 zo dňa 25.08.2022, správy psychológa zo dňa 07.03.2023, správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, správy z materskej školy, uznesenia tunajšieho súdu č. k. 8P/52/2018-90 zo dňa 09.08.2018 a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav veci:

5. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 6P/50/2018-50 zo dňa 15.05.2018 bola mal. T. Š., nar. XX.XX.XXXX zverená do osobnej starostlivosti matky. Otec bol zaviazaný platením výživného na mal. T. vo výške 150,- EUR mesačne k rukám matky, začínajúc dňom 01.03.2018, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Styk otca s mal. dieťaťom súd upravil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. T. každú párnú sobotu v čase od 10.00 hod. do 11.00 hod. a každú nepárnu nedeľu v čase od 10.00 hod. do 11.00 hod. za prítomnosti matky. Rozsudok nadobudol právoplatnosť, s výnimkou výroku o výživnom, dňa 15.06.2018.

6. Uznesením č. k. 6P/157/2021-7 zo dňa 24.11.2021 Okresný súd Vranov nad Topľou nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil maloletej T. Š., nar. XX.XX.XXXX a rodičom maloletého dieťaťa E. Š., nar. XX.XX.XXXX a O. H., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, na obdobie jedného roka od vykonateľnosti tohto uznesenia, v rozsahu minimálne 40 hodín. Na základe podaného odvolania vo veci rozhodol Krajský súd v Prešove tak, že zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil maloletej T. a jej rodičom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, a to po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia. Uložil rodičom povinnosť rešpektovať plán výkonu odborného poradenstva vypracovaný Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou a matke uložil povinnosť podľa plánu výkonu odborného poradenstva zabezpečiť prítomnosť maloletej na určenom stretnutí v čase jeho začatia.

7. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo veci nariadeného výchovného opatrenia zo dňa 03.08.2022 počas prvých mesiacov odborného poradenstva spolupracovali obidvaja rodičia, snažili sa spoločne komunikovať. Po dopravnej nehode otca maloletého dieťaťa v apríli sa situácia výraznejšie zmenila, matka odmietala individuálne konzultácie v čase jeho neprítomnosti. Matku bolo potrebné opätovne motivovať ku komunikácii z jej strany vo veci informovania otca o zdravotnom stave maloletej T. a podobne, ktoré do toho času neposkytovala. Otec počas konzultácií spolupracoval, snažil sa prijímať odporúčania psychológa, ako nadviazať kontakt s dcérou, ako komunikovať s matkou. Počas konzultácií

sa matka vyjadrovala, že vzťah medzi dcérou a otcom nikdy nepodporí, nebude ju pripravovať na styk s otcom. Psychológ často navrhoval neutrálne miesta na styk otca s dcérou, aby stretnutia neprebíhali stresujúco pre všetkých členov rodiny, avšak matka razantne odmietala stretnutie na iných miestach. Matka sa dňa 22.7.2022 v telefonickej rozhovore s riaditeľkou odboru sociálnych vecí vyjadrila, že nebude naďalej absolvovať povinnosť odborného poradenstva na referáte poradensko-psychologických služieb. Maloletá T. prvé dve stretnutia sedela matke na nohách, tvárou k matke, chrbtom k otcovi, na otca nereagovala. Tretie stretnutie bola matka požiadaná, aby si sadla na iné miesto. Počas tohto stretnutia maloletá hrala s otcom puzzle, pri ktorom maloletej T. otec pomáhal, otcove rady počúvala, slovami na neho nereagovala. V priebehu štvrtého stretnutia, začiatkom mesiaca máj, si rodičia vymieňali názory, čo podľa reakcie matky zle vplývalo na dcéru. Možno predpokladať, že maloletá T. je schopná zotrvať v kratších intervaloch v prítomnosti otca aj bez prítomnosti matky. Vzťah otca s dcérou je stále narušený, nie je vytvorená dostatočná citová väzba. Avšak vzhľadom na priebeh stretnutí a komunikácie s maloletou T., kde sa vyjadrila, že otca sa nebojí, je možné predpokladať, že vzťah sa môže vytvoriť pri zvýšenej motivácii zo strany matky. Vplyv prostredia, kde maloletá T. vyrastá, ju skôr usmerňuje v tom smere, že na otca reaguje odmietavo. Psychológ referátu poradensko-psychologických služieb odporúčal, aby opatrenia pokračovali naďalej formou asistovaného styku pod odborným dohľadom a taktiež úpravou a rozšírením styku.

8. Keďže výchovné opatrenie nesplnilo svoj účel, súd dospel k záveru, že v rodine je potrebné prijať ďalšie vhodné opatrenia za účelom vytvorenia a prehĺbenia vzťahu medzi otcom a maloletou T.. Súd preto uznesením č. k. 6P/135/2022 - 24 zo dňa 25.08.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk otca s maloletou T. Š., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každú stredu v čase od 08.30 hod. do 10.00 hod. v priestoroch Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou alebo na verejnom priestranstve vybranom odborným zamestnancom (psychológom), za prítomnosti odborného zamestnanca Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou s tým, že odborný zamestnanec je oprávnený z dôvodov na strane dieťaťa každé jednotlivé stretnutie kedykoľvek, aj predčasne ukončiť. Prvých 5 stretnutí sa uskutočnili za prítomnosti matky, ďalšie stretnutia bez prítomnosti matky.

9. Podľa správy psychológa zo dňa 07.03.2023 mal. T. sa dostavila na Okresný súd v sprievode matky aj starej matky a právnej zástupkyne matky. Po vyzvaní, aby matka zabezpečila vstup dieťaťa do miestnosti a pripravila ju na rozhovor nastala situácia, že matka zaujala miesto za stolom vo výsluchovej miestnosti a silným objatím držala T. na kolenách v domnienke, že bude prítomná pri výsluchu. Prítomnosti pri výsluchu sa tiež dožadovala aj zástupkyňa matky. Po inštrukcii zo strany súdu, že rozhovor s T. má prebehnúť bez ich prítomnosti miestnosť opustili, pričom matka dcéru v miestnosti nechala so slovami „neboj sa“. Postoj matky k danej situácii či už z hľadiska verbalizácie inštrukcií smerom k dieťaťu sa dá hodnotiť k danej situácii neadekvátne a nežiaduco. Kontakt s dieťaťom sa nepodarilo nadviazať, nebola ochotná spolupracovať. Javila sa pod tlakom. Absentoval očný kontakt so všetkými prítomnými, hľadela do steny. Na základe uvedeného sa rozhovor s dieťaťom nezrealizoval. Psychologička Krajského súdu v Prešove uviedla, že má za to, že v prípade opätovného pokusu o rozhovory je nevyhnutným činiteľom motivácia matkou ako preferenčným rodičom.

10. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, referátu poradensko-psychologických služieb zo dňa 05.06.2023 mal. T. bola na prvom stretnutí hanblivá, sedela matke na rukách, nekomunikovala s nikým v miestnosti. Po istom kratšom čase sa mal. T. odvážila rozprávať s odborným pracovníkom, na otca reagovala počas hry. Otec mal s mal. T. možnosť ostať krátky časový interval (cca 15-20 minút) 2x bez prítomnosti matky, počas ktorých mal. T. s ním nerozprávala, ale ani v jeho prítomnosti neplakala, neutekala za matkou. V mesiacoch marec a apríl počas stretnutí mal. T. reagovala na otca primerane k ich súčasnej situácii - hrala spoločne s rodičmi hry, prijala dar od otca, občasne mu odpovedala na otázky. Maloletá T. nevyzerala vystresovane alebo pod napätím, pri hrách reagovala ako v jej prirodzenom prostredí. Pri odchodoch zo stretnutí nebolo na mal. T. poznať známky nepohody. Situácia sa zmenila v mesiaci máj, keď sa matka často vyjadrovala, že stretnutia s otcom mal. T. nerobia dobre, zle v noci spí. Na stretnutiach sedela matke opäť na nohách, sama mal. T. sa vyjadrovala, že na stretnutia s otcom nechce chodiť. Otec bol na stretnutiach málo aktívny, do rozhovoru s dcérou sa zapájal minimálne, nechával sa viesť a spoliehal sa na „moderovanie“ stretnutia na odborného zamestnanca. Otec predpokladá, že bez prítomnosti matky by stretnutia mohli prebiehať pokojnejšie a vzťah medzi nimi dvoma by sa rýchlejšie rozvíjal. Matka však odmieta nechať maloletú T. s otcom. Komunikácia medzi rodičmi je stále zložitá - nekomunikujú spolu takmer vôbec, prípadne

komunikujú vyčítavým spôsobom voči tomu druhému. Komunikácia rodičov naďalej zlyháva. Vzhľadom k tomu, že stretnutia spočiatku prebiehali dobre, je vhodné uvažovať, že sa vzťah medzi otcom a dcérou rozvíja. Naproti tomu, ak matka neupustí z názoru, že dieťa s otcom nenechá v jednej miestnosti, otec nebude mať možnosť prejavíť svoj záujem o dieťa bez toho, aby bol skritizovaný matkou. Otec potrebuje väčšiu motiváciu, prejav radosti a lásky voči dcére, poukázať na to, že mu na dcére záleží, zaujíma sa o ňu. Takéto správanie u otca chýbalo. Nepochybne, je treba zväžiť, či takého prostredie je vhodné na rozvíjanie vzťahu a na zdravý psychický vývin maloletej T..

11. Z vyžadanej správy z materskej školy vyplýva, že dieťa má dochádzku pravidelnú, vynecháva iba vtedy, keď je chorá. Matka sa riadne stará, nie sú zistené žiadne nedostatky v starostlivosti matky. Mal. T. nie je konfliktný typ dieťaťa, je skôr tichšej povahy, v kolektíve obľúbená. Matka svoje dieťa podporuje, otec sa v materskej škole o dcéru nezaujímal. Materskú školu nekontaktoval.

12. Matka vypovedala, že úprava styku v každý víkend jej nevyhovuje, nakoľko nemá s maloletou ani jeden voľný víkend. Otec maloletej spočiatku, približne mesiac, chodil na styk, potom sa už na stretnutia s dcérou nedostavil. Uviedla, že pokiaľ by sa otec chcel s maloletou stretávať bez prítomnosti odborného zamestnanca, styk by sa mohol realizovať na dvore v mieste jej bydliska a v prípade zlého počasia v izbe maloletej. Maloletá v poobedňajších hodinách približne od dvanástej do druhej až tretej hodiny spí, preto by boli vhodnejšie stretnutie v doobedňajších hodinách. Matka poukázala na to, že dcéra nevie sama telefonovať, avšak na položené telefonické otázky by odpovedať vedela.

13. Otec vo svojej výpovedi uviedol, že pracuje v K.. J.. J. P. ako živnostník počas pracovného týždňa, ako aj počas víkendov. Vie si zariadiť svoje pracovné povinnosti, aby sa mohol s maloletou stretávať každú druhú sobotu. Súhlasí spočiatku so stretnutiami v rozsahu jednej hodiny v každú druhú sobotu, avšak mimo bydliska matky, aby si dcéra naňho zvykla. Je toho názoru, že dcéra je vo veku, kedy by mohla s ním tráviť čas aj v jeho domácnosti, avšak za predpokladu, že by nebola nahováraná matkou.

14. Súd vec takto právne posúdil.

15. V zmysle čl. 5 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. V zmysle § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, môže súd aj bez návrhu zmeniť rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností, alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

17. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

18. V zmysle ust. § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

19. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena tých okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu.

20. V konaní starostlivosti o maloleté deti sú súdy povinné poskytnúť maloletým deťom zvýšenú ochranu, ktorá vyplýva ako z príslušných ustanovení Zákona o rodine, tak aj z príslušných článkov Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len „Dohovor“). Je potrebné s prihliadnutím na prvoradý záujem dieťaťa prihliadať na obsah všetkých podaní účastníkov konania a kolízneho opatrovníka.

21. Článok 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére.

22. Aktuálna úprava styku otca s mal. dieťaťom je s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania nevyhovujúca a je potrebné ju zmeniť.

23. Na pojednávaní rodičia mal. dieťaťa uzatvorili rodičovskú dohodu v znení ako je uvedená vo výroku tohto rozsudku. Uvedenú rodičovskú dohodu súd schválil, nakoľko je v záujme maloletého dieťaťa.

24. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.

Proti výroku, ktorým bola schválená dohoda rodičov, rodičia odvolanie nemôžu podať pretože, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená odvolanie (§ 122 Civilného mimosporového poriadku)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 Civilného sporového poriadku) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku).